

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 22.6.2012 r.
COM(2012) 348 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
z wykonania przez Republikę Mołdawii planu działania na rzecz liberalizacji reżimu
wizowego

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z wykonania przez Republikę Mołdawii planu działania na rzecz liberalizacji reżimu wizowego

I. Wprowadzenie

W dniu 15 czerwca 2010 r. UE oraz Republika Mołdawii nawiązały dialog w sprawie wiz w celu zbadania warunków dla bezwizowego ruchu obywateli Republiki Mołdawii do UE. W dniu 24 stycznia 2011 r. Komisja przedstawiła władzom mołdawskim plan działania na rzecz liberalizacji reżimu wizowego (VLAP)¹. W planie tym przedstawiono szereg benchmarków, które Republika Mołdawii powinna osiągnąć w obrębie czterech segmentów istotnych zagadnień, zmierzając do przyjęcia ram legislacyjnych i politycznych (etap 1) oraz ich skutecznego wykonania (etap 2).

Komisja regularnie składała Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdania w sprawie wykonania VLAP. **Pierwsze sprawozdanie z postępów prac** we wdrażaniu przez Republikę Mołdawii planu działania na rzecz liberalizacji systemu wizowego zostało przedstawione w dniu 16 września 2011 r.². W dniu 7 października 2011 r. odbyło się spotkanie urzędników wyższego szczebla, podczas którego zaprezentowano to pierwsze sprawozdanie z postępów oraz omówiono kolejne działania w procesie.

W drugiej połowie października oraz na początku listopada 2011 r. przeprowadzono misje oceniające, które dotyczyły segmentu 2, 3 oraz 4 VLAP. W misjach uczestniczyli eksperci z państw członkowskich UE, którym towarzyszyli urzędnicy służb Komisji oraz Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ). Celem wspomnianych misji eksperckich była ocena ram legislacyjnych, politycznych i instytucjonalnych w oparciu o benchmarki pierwszego etapu VLAP oraz ich zgodności z normami europejskimi i międzynarodowymi. **Sprawozdania ekspertów** zostały zakończone w grudniu 2011 r.

Drugie sprawozdanie z postępów prac związanych z wdrażaniem przez Republikę Mołdawii planu działania na rzecz liberalizacji systemu wizowego przedstawiono w dniu 9 lutego 2012 r.³. W dniu 27 lutego 2012 r. odbyło się spotkanie urzędników wyższego szczebla, podczas którego przedstawiono drugie sprawozdanie z postępów prac oraz omówiono kolejne działania w procesie.

Trzecim i ostatecznym sprawozdaniem z pierwszego etapu realizacji VLAP jest niniejsze **sprawozdanie Komisji**. Komisja przedstawia w nim skonsolidowaną ocenę postępów poczynionych przez Republikę Mołdawii w osiągnięciu benchmarków pierwszego etapu VLAP, które związane są z tworzeniem ram legislacyjnych, politycznych i instytucjonalnych.

¹ Dokument Rady 18078/10.

² SEC(2011) 1075 wersja ostateczna

³ SWD(2012) 12 wersja ostateczna

II. Ocena działań w ramach czterech segmentów planu działania na rzecz liberalizacji reżimu wizowego

Segment 1: bezpieczeństwo dokumentów, w tym dokumentów biometrycznych

Ocena ogólna

Oдноśne ramy legislacyjne istnieją. Przedstawiono jednoznaczny harmonogram powszechnego wprowadzenia paszportów biometrycznych zgodnych z normami Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO), w tym w konsulatach Mołdawii za granicą, a także całkowitego wycofania paszportów niezgodnych z normami ICAO.

Komisja jest zdania, że Republika Mołdawii osiągnęła benchmarki określone w segmencie 1.

Uwagi szczegółowe

- **Konsolidacja ram prawnych na potrzeby wydawania paszportów biometrycznych odczytywanych maszynowo, w pełnej zgodności z najwyższymi normami ICAO i w oparciu o bezpieczne zarządzanie tożsamością (rejestr cywilny oraz tzw. dokumenty źródłowe), a ponadto uwzględnienie odpowiedniego poziomu ochrony danych osobowych**

Ramy prawne na potrzeby wydawania paszportów biometrycznych odczytywanych maszynowo, w pełnej zgodności z najwyższymi normami ICAO, zostały uzupełnione o dwie ustawy przyjęte w dniu 9 czerwca 2011 r. oraz o decyzję rządu przyjętą w dniu 10 maja 2011 r. Te przepisy uzupełniające gwarantują obowiązywanie skonsolidowanych ram na rzecz bezpiecznego zarządzania tożsamością. Ponadto w dniu 27 grudnia 2011 r. przyjęto kolejną ustawę, w oparciu o którą stosowanie zasady „jedna osoba – jeden dokument” zagwarantowane jest obecnie również w odniesieniu do paszportów dyplomatycznych i służbowych.

- **Przyjęcie planu działania zawierającego ramy czasowe powszechnego wprowadzenia paszportów biometrycznych zgodnych z normami Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego, w tym w konsulatach Mołdawii za granicą, a także całkowitego wycofania paszportów niezgodnych z normami ICAO**

Przyjęto plan działania wraz z jednoznacznym harmonogramem.

- **Opracowanie programów szkoleniowych i przyjmowanie kodeksów etycznych dotyczących przeciwdziałania korupcji, przeznaczonych dla urzędników wszelkich organów publicznych, którzy mają do czynienia z paszportami oraz dowodami tożsamości oraz innymi dokumentami źródłowymi**

W dniu 1 kwietnia 2011 r. przyjęto „Kodeks etyczny dla pracowników zatrudnionych w ewidencji ludności oraz przy wydawaniu dokumentów”. Znajduje się w nim odwołanie do Kodeksu pracy, przewidujące sankcje na wypadek naruszenia przepisów zawartych w kodeksie. Kodeks wprowadza przepisy dotyczące konfliktu interesów, niezgodności oraz zobowiązanie do zgłaszania nieprawidłowości.

W dniu 31 maja 2011 dyrektor generalny CSIR „Registru” przyjął zarządzenie w sprawie pewnych środków zapobiegających korupcji i protekcjonizmowi, zaś w dniu 11 sierpnia 2011

r. przyjęto plan działania na rzecz zarządzania ryzykiem w związku z zagrożeniem korupcją w dziedzinie dokumentacji ludności i rejestracji stanu cywilnego ludności. Plan zarządzania ryzykiem w związku z zagrożeniem korupcją w obszarze dokumentacji ludności został zatwierdzony przez dyrektora generalnego „Registru” w dniu 5 kwietnia 2012 r. W ciągu 2011 r. oraz w pierwszym trymestrze 2012 r. organizowano kursy szkoleniowe dla pracowników jednostek terytorialnych zajmujących się dokumentacją ludności.

Segment 2: nielegalna imigracja, w tym readmisja

Ocena ogólna

W obszarze **zarządzania granicami** przyjęto stosowne ustawodawstwo. Obowiązują ramy instytucjonalne, w tym przepisy w sprawie szkoleń i kodeksy etyczne na rzecz zwalczania korupcji.

Jeżeli chodzi o **zarządzanie migracją**, Republika Mołdawii określiła obszerną podstawę skutecznego systemu zarządzania migracją, obowiązują stosowne ramy legislacyjne. Niezbędne są wprowadzenie pewnych poprawek, jednak przyjęte akty są w dużej mierze zgodne z normami europejskimi i międzynarodowymi. Większość ram instytucjonalnych już istnieje, ale należałoby przeznaczyć większe zasoby na wdrożenie stosownych przepisów.

W obszarze **azyłu** obowiązuje solidna podstawa legislacyjna, w dużej mierze zgodna z europejskimi i międzynarodowymi normami.

Komisja jest zdania, że Republika Mołdawii, ogólnie rzecz biorąc, osiągnęła benchmarki określone w segmencie 2.

Szczegółowe komentarze z podziałem na obszary polityczne

Segment 2 / temat 1 – zarządzanie granicami

- **Konsolidacja ram prawnych obowiązujących w obszarze zarządzania granicami, w tym przyjęcie nowej ustawy w sprawie granicy państwowej, pozwalającej mołdawskiej straży granicznej na uczestniczenie w wykrywaniu i dochodzeniu przestępstw transgranicznych we współpracy z wszystkimi kompetentnymi organami porządku publicznego i rozszerzenie zakresu swojej odpowiedzialności na całe terytorium, a także ramy prawne na rzecz skutecznej współpracy między poszczególnymi organami: strażą graniczną, organami porządku publicznego oraz innymi organami zaangażowanymi w zarządzanie granicami**

W dniu 4 listopada 2011 r. przyjęto ustawę w sprawie granicy państwowej, która została opublikowana w dniu 20 kwietnia 2012 r. i której wejście w życie przewidziano na dzień 1 lipca 2012 r. Opiera się ona na definicjach i ramach kodeksu granicznego Schengen (rozporządzenie (WE) 562/2006) i uwzględnia również ramy prawne Unii Europejskiej obowiązujące w zakresie odpowiedzialności przewoźnika. W takiej formie ustawa ta stanowi dobre ramy dla pozostałych przepisów i dokumentów określających kierunek polityki. Przed wejściem ustawy w życie planuje się przyjęcie odpowiednich statutów.

W dniu 28 grudnia 2011 r. przyjęto ustawę w sprawie policji granicznej, która została opublikowana w dniu 20 kwietnia 2012 r. i której wejście w życie przewidziano na dzień 1 lipca 2012 r. Ustawa stanowi odpowiednią bazę umożliwiającą demilitaryzację i

profesjonalizację straży granicznej, która zostanie przekształcona w policję graniczną. Ustawa ta określa również solidne fundamenty dla nowoczesnego zarządzania granicami. Ponadto powierza ona policji granicznej kompetencje i władzę wykonawczą niezbędną dla skutecznego kontrolowania granic. W szczególności przepisy ustawy pozwolą policji granicznej na uczestniczenie w procesie wykrywania przestępstw transgranicznych oraz prowadzenia dochodzeń w ich sprawie, we współpracy z wszystkimi kompetentnymi organami porządku publicznego. Dzięki ustawie rozszerzony zostanie obszar odpowiedzialności policji granicznej na całe terytorium. Ponadto w ustawie przewidziano ramy prawne na rzecz skutecznej współpracy między strażą graniczną, organami porządku publicznego oraz innymi organami zaangażowanymi w zarządzanie granicami. Jednak konieczne są dodatkowe wyjaśnienia w kwestii porozumień o współpracy, procedur operacyjnych i podziału zadań. W szczególności należałoby ustalić – co najmniej w drodze protokołów o współpracy – procedury nadzoru nad cudzoziemcami oraz procedury postępowania w przypadku zidentyfikowania nielegalnych imigrantów oraz osób ubiegających się o azyl.

W dniu 21 października 2011 r. przyjęto ustawę zmieniającą kodeks wykroczeń, która została opublikowana w dniu 16 grudnia 2011 r. i której wejście w życie przewidziano na dzień 1 lipca 2012 r. Dzięki tej ustawie policja graniczna zyskuje możliwości rozpoznawania przestępstw administracyjnych, takich jak naruszenia związane z granicą państwową oraz przepisami związanymi z przekraczaniem granicy państwowej, uszkodzeniem i zniszczeniem znaków granicznych oraz pogwałceniem przepisów dotyczących prawa pobytu cudzoziemców w Republice Mołdawii.

W dniu 23 lutego 2012 r. przyjęto ustawę w sprawie zmian w kodeksie wykroczeń w odniesieniu do odpowiedzialności przewoźnika. Nakłada ona sankcje za naruszenie przepisów dotyczących transportu cudzoziemców do kraju; ustawa jest zgodna z normami międzynarodowymi i europejskimi.

Mołdawska Straż Graniczna zawarła umowy i protokoły o współpracy z krajami sąsiadującymi, przede wszystkim z Rumunią i Ukrainą, które stanowią podstawę współpracy ze strażą graniczną w tych sąsiadujących z Mołdawią państwach. Podpisano umowy o współpracy z kilkoma państwami członkowskimi UE (Łotwą, Litwą, Estonią, Węgrami i Polską) oraz z Rosją i Gruzją. W 2012 r. straż graniczna zamierza sfinalizować umowy o współpracy ze służbami straży granicznej z Białorusi i Kazachstanu. W sierpniu 2008 r. podpisano porozumienie robocze z FRONTEXEM; Republika Mołdawii jest w pełni zaangażowana w aktywną współpracę w ramach misji szkoleniowo-kontrolnej Unii Europejskiej na przejściu granicznym (EUBAM). W grudniu 2011 r. FRONTEX oraz Republika Mołdawii podpisały nowy plan o współpracy na lata 2012–2014.

- **Przyjęcie planu działania na rzecz skutecznego wdrożenia krajowej strategii zintegrowanego zarządzania granicami, zawierającego harmonogram i konkretne cele w odniesieniu do dalszego rozwoju ustawodawstwa, organizacji, infrastruktury i wyposażenia, a także dostatecznych zasobów finansowych i ludzkich w obszarze zarządzania granicami**

W dniu 27 grudnia 2010 r. przyjęto krajową strategię zintegrowanego zarządzania granicami (IBM) na lata 2011–2013. Podjęto w niej wszystkie tematy istotne z punktu widzenia skutecznego zarządzania granicami; pozostaje ona w zgodzie z normami europejskimi i z najlepszymi praktykami.

W dniu 16 maja 2011 r. zatwierdzono plan działania IBM na lata 2011–2013. Zawiera on bardziej szczegółowe plany dotyczące wykonania krajowej strategii IBM, w tym konkretne cele i działania. Podobnie jak strategia IBM, plan działania IBM jest dobrze zaprojektowany i zawiera wszystkie zagadnienia istotne z punktu widzenia realizacji strategii IBM. Najważniejsze cele obejmują obszary związane z poprawą ram legislacyjnych i politycznych, kontrolą granic oraz współpracą między poszczególnymi organami i współpracą międzynarodową, a także z rozwojem struktury organizacyjnej, zarządzaniem zasobami ludzkimi, logistyką oraz systemem analizy ryzyka. Na etapie wdrażania należałoby uzupełnić plan działania IBM o bardziej szczegółowe plany, które określałyby między innymi liczbę wyposażenia i urzędów oraz ich rozmieszczenie, a także o plany utworzenia ośrodków koordynacji, służby obserwacji przestrzeni powietrznej oraz ośrodka weryfikacji dokumentów.

Ramy legislacyjne zapewniają dostateczne zasoby finansowe i ludzkie w obszarze zarządzania granicami.

- **Opracowywanie programów szkoleniowych i przyjmowanie kodeksów etycznych dotyczących przeciwdziałania korupcji, opracowanych konkretnie pod kątem pracowników straży granicznej, służb celnych oraz innych urzędników zatrudnionych w obszarze zarządzania granicami**

Zarówno na szczeblu podstawowym jak i uniwersyteckim uruchomiono szereg programów szkoleniowych – zarówno teoretycznych jak i praktycznych. Odbywają się nieustannie szkolenia pracowników (wewnętrznych i zewnętrznych), mające na celu podniesienie poziomu profesjonalizmu. Realizowane programy szkoleniowe oferują dobre ramy umożliwiające profesjonalne zarządzanie granicami.

Obowiązują stosowne ramy polityczne na rzecz zapobiegania korupcji oraz na rzecz etyki zawodowej urzędników. W dniu 13 czerwca 2008 r. przyjęto kodeks deontologiczny dla pracowników straży granicznej, który między innymi zawiera przepisy określające postępowanie w przypadku konfliktu interesów, jak również zasady użycia siły. Podobnym kodeksem etycznym dysponują służby celne. Ponadto ustawa o policji granicznej określa prawa i obowiązki oficerów straży granicznej oraz definiuje normy etyczne w tym kontekście. Strategia IBM oraz plan działania IBM przewidują działania na rzecz zapobiegania korupcji. Uwzględniają one zalecenia i najlepsze praktyki określone w katalogu Schengen. Ponadto pod auspicjami EUBAM uruchomiono szereg działań na rzecz przeciwdziałania korupcji.

Segment 2 / temat 2 – zarządzanie migracją

- **Konsolidacja ram prawnych na rzecz polityki migracyjnej, w tym środki na rzecz reintegracji obywateli Mołdawii (powracających dobrowolnie lub na podstawie umowy o readmisji zawartej między UE a Republiką Mołdawii) oraz na rzecz walki z nielegalną migracją (w tym starania na rzecz zawarcia umów o readmisji z najważniejszymi krajami pochodzenia oraz działania związane z wykrywaniem nielegalnych imigrantów na terytorium kraju)**

W dniu 16 lipca 2011 r. przyjęto nową ustawę o cudzoziemcach w Republice Mołdawii. Jest to ustawa ramowa dotycząca procedur prawnych obowiązujących w odniesieniu do przyznawania prawa pobytu obcokrajowcom w Republice Mołdawii. Jej obszernie przepisy obejmują wszystkie obszary zagadnień związanych z imigracją. Od lipca 2011 r. obowiązują dodatkowe procedury operacyjne, które czynią przepisy nowej ustawy bardziej zrozumiałymi.

Jednak przez cały czas w odniesieniu do legalnego pobytu obcokrajowców w Republice Mołdawii obowiązują pewne przepisy krajowe, które ustanowiono wcześniej. W celu zwiększenia pewności prawa przepisy te powinny zostać uchylone i zintegrowane z nowymi przepisami (zob. również poniżej, segment 4).

Na podstawie nowej ustawy o cudzoziemcach w styczniu 2011 r. w biurze ds. migracji i azylu (BMA) stworzono punkt kompleksowej obsługi (ang. *one stop shop*). Dzięki nowej ustawie procedury ubiegania się o wizę, pobyt i pracę w Republice Mołdawii są jaśniejsze i prostsze. Jest to ważny krok w rozwoju systemu zarządzania migracją.

W dniu 27 grudnia 2011 r. przyjęto ustawę w sprawie integracji cudzoziemców, która została opublikowana w dniu 13 marca 2012 r. i której wejście w życie przewidziano na dzień 1 lipca 2012 r. Wprowadza ona większą pewność prawa w odniesieniu do praw dotyczących integracji oraz ułatwień integracyjnych, które mają być zapewnione kwalifikującym się cudzoziemcom przebywającym w Republice Mołdawii.

Jeżeli chodzi o reintegrację migrantów mołdawskich powracających do kraju, Republika Mołdawii opracowuje nowy plan działania, który ma zastąpić wcześniejszy plan wspierania powrotów mołdawskich migrantów, którzy wyemigrowali za granicę w celach zarobkowych. Wdrażany jest szereg działań, między innymi program PARE 1+1, który przewiduje szkolenie umiejętności w zakresie przedsiębiorczości oraz finansowe wsparcie z przeznaczeniem na uruchamianie działalności gospodarczej. Ponadto wdrożone zostały działania ukierunkowane na wspieranie systemu uznawania umiejętności i kwalifikacji, jak i wzmocnienia lokalnego rynku pracy, w tym w kontekście partnerstwa na rzecz mobilności zawartego między UE a Republiką Mołdawii.

W dniu 27 grudnia 2011 r. przyjęto ustawę w sprawie przystąpienia Republiki Mołdawii do Konwencji o statusie bezpaństwowców. W dniu 8 grudnia 2011 r. przyjęto ustawę w sprawie przystąpienia do Konwencji w sprawie ograniczania bezpaństwowości. Ustawy te zapełniają legislacyjną lukę, jaka istnieje w tym obszarze.

Republika Mołdawii wydała zalecenia metodologiczne dotyczące walki z nielegalnym pobytem cudzoziemców; zalecenia te zawierają wytyczne operacyjne dla urzędników ds. imigracji zatrudnionych na szczeblu lokalnym.

Jeżeli chodzi o potencjał instytucjonalny, BMA – jako najważniejszy organ odpowiedzialny za zarządzanie przepływami migracyjnymi na terytorium Republiki Mołdawii – otrzymało obszerne prerogatywy. Niezbędne jest dalsze rozszerzenie potencjału BMA, zwłaszcza na szczeblu lokalnym, jak również zawarcie protokołów o współpracy między odpowiednimi organami Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w których wyjaśniony zostałby podział kompetencji w obrębie procedur imigracyjnych.

Republika Mołdawii jest stroną umów o readmisji zawartych z Unią Europejską (umowa obowiązuje od dnia 1 stycznia 2008 r.), Ukrainą (1997 r.), Szwajcarią (2004 r. i 2010 r.), Norwegią (2006 r.), byłą jugosłowiańską republiką Macedonii (2008 r.), Serbią (2011 r.) oraz z Danią (2011 r.). W latach 2009–2011 Republika Mołdawii podpisała dodatkowe protokoły wykonawcze do umowy o readmisji między UE a Republiką Mołdawii z 11 państwami członkowskimi UE. Toczą się negocjacje z kolejnymi 11 państwami członkowskimi UE.

W międzyczasie prowadzone są negocjacje w sprawie umów o readmisji między Republiką Mołdawii a głównymi krajami pochodzenia nielegalnych migrantów. W 2007 r. przyjęto projekt międzyrządowej umowy o readmisji osób przebywających bez pozwolenia i

przekazano go do Rosji, Uzbekistanu, Tadżykistanu, Gruzji, Azerbejdżanu, Armenii, Kazachstanu, Białorusi, Kirgistanu, Turkmenistanu, Turcji, Syrii, Bangladeszu, Indii, Libanu, Pakistanu, Jordanii, Afganistanu, Iranu, Iraku, Chin, Bośni i Hercegowiny oraz Czarnogóry. W efektywny sposób prowadzone są negocjacje z Rosją, Czarnogórą oraz Bośnią i Hercegowiną. Rozpoczęto negocjacje w sprawie podpisania nowej umowy o readmisji z Ukrainą. Odnotowano pewien postęp w negocjacjach z Turcją. Władze Turcji zwróciły się do władz Mołdawii o rozważenie systemu bezwizowego. W opinii Republiki Mołdawii, jednym z warunków wstępnych byłoby zawarcie z Turcją umowy o readmisji.

- **Przyjęcie krajowej strategii zarządzania migracją w celu skutecznego wdrożenia ram prawnych na rzecz polityki migracyjnej oraz planu działania określającego ramy czasowe, konkretne cele, działania, wyniki, wskaźniki osiągnięć oraz dostateczne zasoby ludzkie i finansowe**

W dniu 6 lipca 2011 r. przyjęto strategię w sprawie migracji i azylu. Jest to istotne narzędzie polityczne służące zarządzaniu przepływami migracyjnymi. W strategii określono cele na dostatecznie długi okres czasu (lata 2011–2020) i zdefiniowano zasady, które zagwarantują obszerne i spójne wdrażanie polityki. Zadania związane z koordynacją działań dotyczących procesu migracji w Republice Mołdawii zostały powierzone komisji rządowej. Strategia będzie realizowana w oparciu o plan działania (na lata 2011–2015), który został przyjęty w dniu 8 listopada 2011 r. Plan działania zawiera szczegółowy opis działań na rzecz osiągnięcia celów długoterminowych strategii, określa sposób przydzielenia funduszy, odpowiedzialne instytucje, terminy oraz wskaźniki postępu.

Należy udostępnić odpowiednim instytucjom stosowne zasoby ludzkie (zwłaszcza BMA powinno otrzymać takie zasoby), tak aby mogły one wykonywać swoje zadania na rzecz ogólnego wykonania strategii.

- **Utworzenie mechanizmu monitorowania stanu migracji i przepływów migracyjnych, przy zdefiniowaniu regularnie aktualizowanego profilu migracyjnego dla Republiki Mołdawii, obejmującego dane dotyczące zarówno migracji legalnej jak i nielegalnej, a także ustanawiającego organy odpowiedzialne za gromadzenie i analizowanie danych dotyczących stanu migracji i przepływów migracyjnych**

Postępuje przygotowywanie rozszerzonego profilu migracyjnego. Jest to złożone zadanie, realizowane przez Międzynarodową Organizację ds. Migracji i Republikę Mołdawii, przy finansowym wsparciu Komisji Europejskiej. Narzędzie to pozwoli władzom Mołdawii na lepsze zarządzanie migracją oraz ma uwzględnienie kwestii migracji w innych obszarach polityki, takich jak polityka zatrudnienia i polityka społeczna, w kontekście ogólnego rozwoju kraju. Profil migracyjny został uznany za najlepszą praktykę podczas Światowego Forum Migracji i Rozwoju, które miało miejsce w grudniu 2011 r.; władze Mołdawii aktywnie udostępniały swoją wiedzę ekspercką w tym obszarze. Zadanie regularnej aktualizacji profilu migracyjnego otrzymało BMA.

Uruchamiany jest automatyczny zintegrowany system informacyjny „Migracja i Azyl”. Opracowywane są różne podsystemy. Doprecyzować należałoby współpracę między poszczególnymi organami w odniesieniu do pobierania i analizowania danych o migrantach, w tym zakres wzajemnych połączeń między systemami informacyjnymi zawierającymi dane o migrantach.

Segment 2 / temat 3 – polityka azylowa

- **Konsolidacja ram prawnych na rzecz polityki azylowej poprzez przyjęcie ustawodawstwa w sprawie integracji uchodźców lub beneficjentów innych form ochrony**

Republika Mołdawii w bardzo krótkim czasie przyjęła solidne ramy legislacyjne w obszarze azylu. Najważniejsze akty to ustawa w sprawie azylu, która została przyjęta w dniu 18 grudnia 2008 r. i która weszła w życie w dniu 13 marca 2009 r. Określa ona niezbędne ramy instytucjonalne, procedury i zasady prawne i w dużej mierze pozostaje w zgodzie z normami europejskimi i międzynarodowymi. Jednak niektóre jej elementy wymagają poprawy. Ustawa umożliwia uchodźcom ubieganie się o dokument podróży, jednak nie zobowiązuje władz do wydania takiego dokumentu (klauzula fakultatywna). Na etapie wdrażania konieczne będzie podjęcie wysiłków w celu zapewnienia dostarczenia dokumentów podróży osobom korzystającym z ochrony międzynarodowej. Władze planują, że będą w stanie wydawać dokumenty od lipca 2012 r. Ponadto w ustawie przewidziano szerszy zakres powodów wyłączenia z możliwości uznania za uchodźcę i odsyłania (ang. *refoulement*) niż ten, który określono w konwencji z 1951 r. Należy to odpowiednio zmienić. Ponadto w ustawie dokonano pewnych ulepszeń, aby pozwolić osobom ubiegającym się o azyl na wyjaśnienie wszelkich niespójności i luk, które zarejestrowano w ich aktach, a także zapewnić im dostęp do treści protokołów z przesłuchań.

W dniu 27 grudnia 2011 r. przyjęto ustawę w sprawie integracji cudzoziemców, która została opublikowana w dniu 13 marca 2012 r. i której wejście w życie przewidziano na dzień 1 lipca 2012 r. (zob. powyżej – temat 2). Obejmuje ona przepisy dotyczące praktycznego stosowania praw dotyczących uchodźców i osób objętych ochroną humanitarną, zawartych w ustawie o azylu. W tym celu w projekcie ustawy zawarto niezbędne ramy instytucjonalne, procedury, mechanizmy i zasady. Wprowadza ona również mechanizmy koordynacji z centralnymi i lokalnymi organami publicznymi. W celu przyspieszenia procesu integracji Republika Mołdawii powinna rozważyć również obniżenie wymogu związanego z pobytem, którego spełnienie jest niezbędne do uzyskania obywatelstwa przez uchodźców, osoby objęte ochroną humanitarną oraz bezpaństwowców – z obowiązującego obecnie wymogu ośmiu lat legalnego, zwykłego pobytu do pięciu lat (lub mniej).

Rozporządzenie w sprawie działania ośrodka zakwaterowania osób ubiegających się o azyl jest w dużej mierze zgodne z normami europejskimi i międzynarodowymi. Określono w nim najważniejsze prawa, obowiązki i procedury. Można byłoby jednak dokonać pewnych poprawek, w tym w odniesieniu do specjalnych przepisów dotyczących słabszych grup społecznych, lub poprzez przyznanie bezwarunkowego prawa do opieki psychologicznej i społecznej.

Ocena ogólna

Utworzono ramy legislacyjne i polityczne w zakresie **zapobiegania przestępczości zorganizowanej i jej zwalczania**. Przyjęto ustawę w sprawie przestępczości zorganizowanej, a także strategię i towarzyszący jej plan działania; w dużym stopniu są one zgodne z normami europejskimi i międzynarodowymi.

Skonsolidowano ramy legislacyjne i polityczne w zakresie **zapobiegania handlowi ludźmi oraz zwalczania tego procederu**, zgodnie z normami europejskimi i międzynarodowymi. Plan działania na lata 2012–2013 przewiduje całościowe podejście do kwestii handlu ludźmi.

Jeżeli chodzi o politykę **przeciwdziałania korupcji**, obowiązują obszerne ramy legislacyjne i polityczne, które znajdują się na zaawansowanym etapie konsolidacji. Republika Mołdawii uchwaliła i w najbliższej przyszłości uchwali szereg legislacyjnych poprawek, których celem jest dostosowanie ram legislacyjnych do najważniejszych aktów europejskich i międzynarodowych. Przyjęto strategię przeciwdziałania korupcji oraz plan działania na lata 2012–2013. Przyjęto nową ustawę w sprawie Ośrodka Zwalczania Przestępczości Gospodarczej i Korupcji (zmieniona nazwa: **Krajowy Ośrodek Przeciwdziałania Korupcji**). Należy w dalszym ciągu pracować nad poprawą planowania strategicznego i oceny potrzeb, tak aby zapewnić skuteczne wdrożenie. Należy w dalszym ciągu umacniać potencjał, podział kompetencji oraz współpracę między instytucjami realizującymi zadania w obszarze przeciwdziałania korupcji.

Jeżeli chodzi o współpracę **w obszarze porządku publicznego**, należy w dalszym ciągu umacniać koordynację, która pozwoli na skuteczną wymianę informacji. Obowiązują ramy legislacyjne i polityczne w zakresie zapobiegania **procederom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu** oraz zwalczania tych procederów, zgodne z normami europejskimi i międzynarodowymi.

Republika Mołdawii przystąpiła do wszystkich konwencji ONZ i konwencji Rady Europy w obszarze porządku publicznego i bezpieczeństwa, jak również do większości konwencji ONZ oraz konwencji Rady Europy dotyczących walki z terroryzmem. Powinny zostać podjęte dalsze kroki, zwłaszcza po stronie UE, w kierunku wynegocjowania porozumień z Europolem i Eurojustem.

Przyjęte ramy legislacyjne i instytucjonalne w obszarze **ochrony danych** są w dużej mierze zgodne z normami europejskimi. Republika Mołdawii wprowadziła ramy legislacyjne, polityczne i instytucjonalne wymagane w obszarze **polityki walki z narkotykami**; są one zgodne z normami europejskimi i międzynarodowymi. Dokonano dalszej konsolidacji ram legislacyjnych w obszarze **współpracy sądowej w sprawach karnych**. Republika Mołdawii podpisała drugi protokół dodatkowy do Konwencji Rady Europy o pomocy prawnej w sprawach karnych, który oczekuje obecnie na ratyfikację.

Przyjęto ważne **reformy instytucjonalne**, istotne dla całego obszaru porządku publicznego i bezpieczeństwa, np. reformę Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podlegających mu zdecentralizowanych struktur, jak również reformę wymiaru sprawiedliwości; prace nad wspomnianymi reformami były w dalszym ciągu pogłębiane: w marcu 2012 r. stworzono ośrodek reform; wdrażany jest strategiczny plan rozwoju Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w latach 2012–2014; na zaawansowanym etapie ustawodawczym znajdują się przepisy uzupełniające istotne z punktu widzenia procesu reform. Realizowana jest reforma wymiaru sprawiedliwości; parlament uchwalił plan działania dotyczący wykonania strategii.

W odniesieniu do planów działania w obrębie segmentu 3 przewidziano dalsze skupienie się na oczekiwanych rezultatach, ramach czasowych, terminach, wskaźnikach osiągnięć oraz zasobach ludzkich i finansowych, które są niezbędne dla realizacji planów.

Komisja jest zdania, że Republika Mołdawii, ogólnie rzecz biorąc, osiągnęła benchmarki określone w segmencie 3.

Uwagi szczegółowe

Segment 3 / temat 1 – zapobieganie przestępczości zorganizowanej, terroryzmowi i korupcji oraz ich zwalczanie

- **Przyjęcie ustawy i obszernej strategii dotyczącej zapobiegania przestępczości zorganizowanej i jej zwalczania, wraz z planem działania określającym ramy czasowe, konkretne cele, działania, wyniki, wskaźniki osiągnięć oraz dostateczne zasoby ludzkie i finansowe**

W dniu 22 marca 2012 r. parlament przyjął poprawioną wersję ustawy o zapobieganiu przestępczości zorganizowanej i jej zwalczaniu. W ustawie wprowadzono rozróżnienie między środkami prewencyjnymi a proceduralnymi oraz wskazano procedury mające zastosowanie w obszarze przestępczości zorganizowanej. Ustawa określa między innymi środki na rzecz zapobiegania powstawaniu nowych grup lub organizacji przestępczych i ich zwalczania, środków na rzecz zapobiegania działalności przestępczej i jej zwalczania, kampanie informacyjne na rzecz zapobiegania przestępczości zorganizowanej i jej zwalczania, monitoring operacyjny osób narażonych na wciągnięcie w działania grup przestępczości zorganizowanej. W ustawie wskazano również organy, które dysponują kompetencjami w tym obszarze; są to: Prokurator Generalny, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Ministerstwo Sprawiedliwości, służby wywiadowcze i służby bezpieczeństwa, ośrodek przeciwdziałania korupcji i policja graniczna.

Ustawa jest podstawą organizacji szkoleń zawodowych dla ekspertów, realizowanych wspólnie z organizacjami międzynarodowymi i pozarządowymi. Ustawa mogłaby jednak zyskać na dalszym ujednoczeniu z horyzontalnymi aktami europejskimi i międzynarodowymi, takimi jak Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej. Można byłoby zawrzeć w niej więcej szczegółowych definicji dotyczących grup zorganizowanych oraz przestępstw, w odniesieniu do których ustawa ma zastosowanie. Ponadto można byłoby dokonać dalszego dostosowania w zakresie kryminalizacji uczestnictwa w zorganizowanych grupach przestępczych, konfiskaty i zajęcia, jurysdykcji, przekazywania osób skazanych, kryminalizacji przypadków utrudniania wymiarowi sprawiedliwości wykonywania jego czynności, ochrony świadków, pomocy ofiarom oraz ich ochrony, jak również gromadzenia i analizowania informacji dotyczących charakteru i zasięgu przestępczości zorganizowanej.

Jeżeli chodzi o ramy polityczne, w dniu 22 czerwca 2011 r. rząd zatwierdził strategię zapobiegania przestępczości zorganizowanej i jej zwalczania na lata 2011–2016, zaś w dniu 11 listopada 2011 r. – plan działania. Strategia przewiduje nieustanną ocenę zagrożeń związanych z przestępczością zorganizowaną. Wprowadza ona podstawowe zasady walki z przestępczością zorganizowaną, ogólne cele oraz kompetencje organów liniowych. Najważniejsze cele strategii to promowanie rozwoju instytucjonalnego i funkcjonalnego, zwiększenie potencjału zarządzania, ujednoczenie legislacji, poprawa działalności operacyjnej, konsolidacja współpracy międzynarodowej oraz wzmocnienie współpracy organów krajowych. Stanowi ona dobrą bazę dla zwalczania przestępczości zorganizowanej, o ile wybrane metody i środki są skuteczne. Plan działania obejmuje następujące obszary: rozwój operacyjny i instytucjonalny, wzmocnienie współpracy między poszczególnymi organami oraz współpracy międzynarodowej, wzmocnienie i modernizacja potencjału zarządzania, wzmocnienie potencjału instytucjonalnego oraz dostosowanie ram prawnych do norm UE. Plan działania obejmuje szereg ogólnych celów, które są odpowiednie, lecz nie określa terminów poszczególnych środków, przy czym niektóre z wskaźników postępu nie są mierzalne lub są niedostatecznie precyzyjne.

Jeżeli chodzi o ramy instytucjonalne, kilka podmiotów dysponuje kompetencjami w zapobieganiu przestępczości zorganizowanej i jej zwalczaniu. Działania operacyjne tych podmiotów są koordynowane przez urząd prokuratora generalnego. Należy dalej wzmacniać rolę prokuratora generalnego, zachowując spójność z realizowanymi reformami instytucjonalnymi, zwłaszcza z reformą wymiaru sprawiedliwości i reformą prawa karnego.

- **Konsolidacja ram prawnych dotyczących zapobiegania handlowi ludźmi oraz zwalczania tego procederu, jak również regularne aktualizowanie właściwego planu krajowego, określającego między innymi ramy czasowe, konkretne cele, działania, wyniki, wskaźniki osiągnięć oraz dostateczne zasoby ludzkie i finansowe**

Od kilku lat realizowana jest konsolidacja ram legislacyjnych i politycznych w obszarze zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu. W 2005 r. przyjęto ustawę ramową w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu, została ona uzupełniona o szereg innych aktów prawnych, w tym o stosowne przepisy kodeksu karnego i kodeksu postępowania karnego, jak również konwencji międzynarodowych.

W dniu 19 grudnia 2011 r. przyjęto ustawę o ratyfikacji konwencji Rady Europy (konwencja z Lanzarote) w sprawie ochrony dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym oraz niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych. W dniu 12 marca 2012 r. zdeponowano w Radzie Europy akty ratyfikujące, a wejście w życie konwencji przewidziano na dzień 1 lipca 2012 r. W dniu 12 kwietnia 2012 r. parlament przyjął ustawę w sprawie modyfikacji i zmiany kodeksu karnego i kodeksu postępowania karnego w celu dostosowania ustawodawstwa krajowego do przepisów konwencji z Lanzarote.

W dniu 13 września 2010 r. uchwalony został plan zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu na lata 2010–2011. Obejmuje on listę środków służących zwalczaniu handlu ludźmi. W dniu 21 grudnia 2010 r. uchwalony został plan uzupełniający, który przewiduje kolejne konkretne środki. Jednym z jego celów jest poprawa mechanizmu dochodzenia w przypadkach, w których w sprawy związane z handlem ludźmi zaangażowani są urzędnicy państwowi, oraz ścigania takich przypadków. Kolejnym celem jest również zwiększenie ochrony dzieci będących ofiarami handlu ludźmi – ciągle jeszcze jest to kwestia budząca obawy. W planie podjęto kwestię współpracy krajowej i międzynarodowej,

rozpowszechniania wiedzy i informowania. Oba plany działania zawierały większość wymaganych elementów: ramy czasowe, konkretne cele, działania, przewidywane wyniki, aczkolwiek bez wskaźników osiągnięć oraz bez konkretnych liczb odnośnie do zasobów budżetowych lub innych.

Sporządzono nowy plan działania na lata 2012–2013; jego przyjęcie przewidziano na czerwiec 2012 r. Obejmuje on elementy, których nie zawierały poprzednie plany działania. Jednym z przykładów jest prewencja/ochrona grup najbardziej narażonych na zagrożenie w postaci handlu ludźmi, zwłaszcza grupy dzieci pozostawionych przez migrujących rodziców bez opieki w kraju pochodzenia, tzw. sierot społecznych. Nowy plan działania przewiduje wskaźniki postępu, jednak nie opisuje szczegółowo sposobu pomiaru osiągnięć. Obejmuje on część ukierunkowaną na umocnienie monitorowania i ewaluacji planu działania. Skupia się przede wszystkim na zwiększonej koordynacji (zarówno na szczeblu krajowym jak i międzynarodowym) działań przeciwdziałających handlowi ludźmi, na zapobieganiu handlowi ludźmi poprzez tworzenie odpowiedniego potencjału oraz działania informacyjne, na pomocy społecznej i ochronie ofiar oraz na wzmacnianiu systemów dochodzeniowych i proceduralnych. Ogólnie rzecz biorąc, jest to zgodne z aktami międzynarodowymi i europejskimi dotyczącymi handlu ludźmi.

Obowiązują skonsolidowane ramy instytucjonalne. W 2006 r. powstał ośrodek zwalczania handlu ludźmi, który prowadzi działalność w pełnym zakresie. Obowiązują stosowne struktury w tym obszarze: zarówno na szczeblu administracyjnym – chodzi tu o państwowy komitet zwalczania handlu ludźmi, który jest organem konsultacyjnym w rządzie, jak również na szczeblu prokuratorskim; ten ostatni monitorowany jest przez Radę Koordynacyjną pod przewodnictwem Prokuratora Generalnego, który – jak się wydaje – jest w pełni zaangażowany w przeciwdziałanie handlowi ludźmi. Ponadto jeżeli chodzi o krajowy system odwoławczy na rzecz pomocy ofiarom handlu ludźmi i ich ochrony, ramy lub współpracę między organami rządowymi i pozarządowymi, na szczeblu regionalnym funkcjonują również zespoły multidyscyplinarne.

- **Przyjęcie ustawodawstwa dotyczącego zapobiegania korupcji i jej zwalczania oraz konsolidacja antykorupcyjnej funkcji Ośrodka Zwalczania Przestępczości Gospodarczej i Korupcji; wzmocnienie koordynacji i wymiany informacji między organami odpowiedzialnymi za zwalczanie korupcji**

W 2008 r. przyjęto **ustawę ramową dotyczącą zapobiegania korupcji i jej zwalczania**, która była zmieniana w późniejszym okresie. Została ona uzupełniona o znaczącą liczbę odpowiednich aktów prawnych (np. o ustawę w sprawie konfliktu interesów, ustawę w sprawie kodeksu postępowania urzędników państwowych, ustawę w sprawie służby państwowej i statusu urzędników państwowych, ustawę w sprawie deklarowania i nadzorowania dochodów i majątku dygnitarzy państwowych, ustawę o zamówieniach publicznych itd.), w tym o odpowiednie przepisy kodeksy karnego, kodeksu postępowania karnego oraz kodeksu przestępstw administracyjnych.

Podjęto **szereg dodatkowych kroków na rzecz poprawy ram prawnych** celem dostosowania przepisów krajowych do wymogów europejskich i międzynarodowych. W 2011 r. i w 2012 r. przygotowano i przyjęto znaczną liczbę przepisów prawnych. Zmiany legislacyjne dotyczą między innymi: rozszerzenia zakresu przestępstw korupcyjnych tak, aby obejmował on również zagranicznych i międzynarodowych urzędników państwowych; zwiększenia zakresu przestępstw polegających na przekupstwie, poprzez rozszerzenie elementów wykroczeń ujętych w tym przestępstwie (np. „oferowanie” oraz „darowanie”);

wprowadzenia odpowiedzialności karnej za korumpowanie wyborców; określenia konkretnych środków konfiskaty oraz środków ostrożności w celu umożliwienia kompensaty szkód, a także środków konfiskaty w stosunku do osób trzecich w przypadkach, w których osoby trzecie były świadome nielegalnego pochodzenia majątku; zmian w systemie sankcjonowania protekcyjizmu i konfliktu interesów określonych w kodeksie przestępstw administracyjnych; wprowadzenia odpowiedzialności osób prawnych za przestępstwo polegające na aktywnej korupcji.

Przyjęto dodatkowe zmiany legislacyjne, których celem była zgodność z zaleceniami GRECO lub wymogami Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji; należą do nich: kryminalizacja przypadków fałszowania księgowości, wzmocnienie systemu sankcjonowania przypadków łamania kodeksu postępowania urzędników państwowych, wzmocnienie wymogów dotyczących zgłaszania przestępstw korupcyjnych. W praktyce należy dodatkowo wzmocnić zabezpieczenia gwarantujące ochronę osób zgłaszających przypadki naruszenia przed działaniami odwetowymi, zarówno w sektorze prywatnym, jak i w sektorze publicznym.

Realizowano zalecenia będące wynikiem drugiej rundy oceny GRECO, które dotyczyły ram prawnych na rzecz wykorzystania specjalnych środków dochodzeniowych we wszystkich sprawach o korupcję, częściowo przy założeniu, że specjalne środki dochodzeniowe mogą być stosowane jedynie w przypadku „poważnych przestępstw”, a nie innych zwykłych przestępstw korupcyjnych. Zmieniono ramy legislacyjne aby zwiększyć poziom sankcji za przekupstwo bierne i czynne, co automatycznie pozwala zakwalifikować ten rodzaj przestępstw do grupy przestępstw „poważnych”, w przypadku których można zastosować specjalne środki dochodzeniowe. Nie rozszerzono jednak zakresu przepisów dotyczących zastosowania specjalnych środków dochodzeniowych na inne zwykłe przestępstwa korupcyjne, które znajdują się poniżej progu pozwalającego na zaliczenie do „poważnych przestępstw”, takie jak handlowanie wpływami politycznymi.

Podjęto dodatkowe działania na rzecz realizacji niektórych zaleceń GRECO wynikających z trzeciej rundy oceniającej, zwłaszcza w odniesieniu do **oskarżenia** (np. zakres przestępstw korupcyjnych, odpowiedzialność osób prawnych, zakres przedsiębiorstw korupcyjnych w sektorze prywatnym, kryminalizacja czynnego handlowania wpływami politycznymi itd.)

Obszarem, w którym GRECO uwypukliła szereg znaczących niedociągnięć, jest **finansowanie partii politycznych i kampanii wyborczych**. Niedociągnięcia te należy usunąć w szybkim tempie w celu zapewnienia pełnej przejrzystości, skutecznego nadzoru, jak również skutecznego, proporcjonalnego i odstraszającego systemu sankcji – zarówno na potrzeby regularnego finansowania partii jak i finansowania kampanii wyborczych. Obecnie kontrolą finansowania partii oraz kampanii wyborczych zajmuje się Centralna Komisja Wyborcza, która liczy dziewięciu członków (z czego jedynie trzech to członkowie powołani na stałe). Obowiązujące obecnie ramy mogłyby zostać bardziej umocnione, aby zapewnić niezbędne gwarancje na rzecz wykrywania i skutecznego sankcjonowania wszystkich przypadków nielegalnego finansowania partii. W przygotowaniu znajduje się projekt ustawodawczy dotyczący finansowania partii politycznych i kampanii wyborczych, który powstaje w następstwie zaleceń GRECO.

W 2012 r. władze Mołdawii w dalszym ciągu będą sporządzać sprawozdania dotyczące wdrażania zaleceń GRECO. Republika Mołdawii powinna w dalszym ciągu realizować zalecenia GRECO; należy zapewniać dalsze informacje dotyczące tego, w jaki sposób będą wykonywane niezrealizowane zalecenia GRECO.

Jednym z obszarów najbardziej podatnych na korupcję jest w dalszym ciągu obszar **zamówień publicznych**, który w praktyce wykazuje znaczące niedociągnięcia. Na obszar ten wpływ ma szereg ustaw, prowadzono w związku z tym intensywne dyskusje dotyczące tego, czy – biorąc pod uwagę wysokie ryzyko – definicje we wspomnianych ustawach są dostateczne. Istniejący system przewiduje obowiązek publikowania ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia publicznego przed sporządzeniem planu procesu przetargowego. Niemniej jednak często ogłoszenia nie są publikowane, zaś plany nie są sporządzane. System sankcjonowania jest nieskuteczny. Niezbędne są dalsze wysiłki na rzecz zapewnienia w pełni przejrzystego procesu zamówień publicznych i odstraszających sankcji na wypadek naruszenia wymogów prawnych.

Jeżeli chodzi o **konflikty interesów, niezgodności oraz deklaracje majątkowe**, istnieją stosowne ramy prawne. Najbardziej znaczące niedociągnięcia dotyczą skuteczności mechanizmów weryfikacji i sankcjonowania. W grudniu 2011 r. parlament przyjął ustawę o **Państwowej Komisji Integralności** (NIC). Komisja ma za zadanie sprawdzać przypadki konfliktu interesów, niezgodności oraz oświadczenia majątkowe, jednak nie podjęła ona jeszcze działalności. W ustawie określono zadania i kompetencje komisji, jej organizację i procedury, według jakich ma postępować. Pozytywną oznaką jest fakt, że ustanowiono instytucję, która ma dokładnie analizować przypadki konfliktu interesów, oświadczenia majątkowe i niezgodności, jednak niezbędne są dalsze gwarancje jej niezależności i bezstronności podejmowanych przez nią decyzji, jako że skład komisji pozostawia pole dla kontroli politycznej. Przewodniczącą komisji ma być mianowany przez parlament. Spośród pięciu członków aż trzech proponowanych jest przez większość parlamentarną, jeden przez opozycję, a jedynie jeden ma być wyłaniany w drodze otwartego konkursu – jako przedstawiciel społeczeństwa obywatelskiego. Bieżący skład pozwala większości politycznej na kontrolowanie decyzji podejmowanych przez komisję. Decyzje dotyczące konfliktu interesów, oświadczeń majątkowych i niezgodności powinny być bezstronne i pozbawione jakiegokolwiek wpływu politycznego. Ustawa szczegółowo opisuje zadania komisji oraz procedury związane z weryfikacją konfliktu interesów, oświadczeń majątkowych i niezgodności. Skuteczność kontroli będzie musiała być jednak sprawdzona w praktyce. Wybór członków komisji oraz jej pracowników musi być dokonywany zgodnie z obiektywnymi kryteriami, opartymi na zasługach, zaś proces podejmowania decyzji w poszczególnych przypadkach powinien być pozbawiony politycznego wpływu lub elementów debaty politycznej.

W przypadku „oczywistej różnicy” (nieokreślonej prawem) między dochodami urzędnika a jego majątkiem komisja może – o ile istnieje jakiegokolwiek podejrzenie popełnienia przestępstwa – powiadomić prokuratora, a także władze podatkowe. Komisja nie otrzymała żadnych konkretnych uprawnień, które pozwalałyby na konfiskatę majątku pozyskanego w nieuzasadniony sposób. W przypadku stwierdzenia istnienia konfliktu interesów lub jakichkolwiek niezgodności, komisja wyda „akt naruszenia” i może w ostateczności zwrócić się do organów państwowych o podjęcie działań dyscyplinarnych lub uchylenie mandatu danego urzędnika bądź rozwiązanie zawartej z nim umowy. Komisja może zwrócić się również do sądu o unieważnienie aktu administracyjnego przyjętego przez urzędnika państwowego, który znalazł się w sytuacji konfliktu interesów lub w sytuacji niezgodności. Na podstawie ustawy wprowadzono zobowiązanie do publikowania oświadczeń majątkowych na stronie internetowej komisji. Byłby to pozytywny krok w kierunku udzielenia opinii publicznej powszechnego dostępu do oświadczeń majątkowych, który potencjalnie może zwiększyć stopień wykrywania przypadków pozyskiwania majątku w nieuzasadniony sposób.

Należy zapewnić dostateczne zasoby budżetowe i ludzkie, gwarantujące skuteczność weryfikacji przeprowadzanych przez komisję. Wszelkie aspekty związane z niezależnością procesu podejmowania decyzji oraz potencjał pozwalający na przeprowadzanie weryfikacji i proponowanie sankcji mają zasadnicze znaczenie dla skuteczności systemu i mogą być sprawdzane jedynie za pośrednictwem konkretnych wyników w procesie wdrażania. Należy udostępnić dalsze informacje odnośnie do tego, jaki sprzęt techniczny i jakie elektroniczne bazy danych są do dyspozycji komisji.

Należy zwrócić szczególną uwagę na **spójność ogólnego procesu ustawodawczego** w celu wyeliminowania niepewności prawnej oraz zapewnienia całkowitej implementacji. Ramy prawne są poddawane sukcesywnym zmianom, niezbędnym ze względu na szereg środków dotyczących reform antykorupcyjnych. Zrozumiałe jest, że tempo reform przyspieszyło, co w konsekwencji znajduje swoje odzwierciedlenie w otoczeniu legislacyjnym, jednak nie można pozwolić na to, aby fakt ten odbił się na spójności i stabilizacji ogólnych ram. Często zdarza się bowiem, że jeden akt jest w ciągu kilku miesięcy zmieniany różnymi aktami ustawodawczymi. Inicjatywy ustawodawcze powinny być poddawane szczegółowym ocenom skutków, w tym odnośnie do potrzeb w zakresie zasobów finansowych i ludzkich; powinny być one także koordynowane.

W lipcu 2011 r. parlament przyjął **strategię antykorupcyjną na lata 2011-2015**, w której określił wyraźne priorytety i cele. W strategii przedstawiono krótki opis obecnej sytuacji, z uwzględnieniem szeregu analiz oceniających postrzeganie korupcji, jak również bardzo ogólną analizę przyczyn korupcji. Zdefiniowano w niej najważniejsze zasady i kierunki działania oraz określono szereg ogólnych kryteriów w odniesieniu do osiągnięć i ogólnych celów, które mają zostać spełnione na zakończenie okresu realizacji strategii. Dość szczegółowo opisano w strategii proces monitorowania jej wykonania; zadanie koordynacji powierzono odpowiedzialności komisji parlamentarnej. W grupie roboczej ds. monitorowania uczestniczy szereg zainteresowanych podmiotów, w tym podmiotów reprezentujących sektor prywatny i społeczeństwo obywatelskie.

W lutym 2012 r. parlament przyjął **plan działania w obszarze zwalczania korupcji na lata 2012-2013**. W planie działania przedstawiono wprowadzenie szeregu szczegółowych środków, terminy, wskaźniki i zakładane cele, jednak nie zawiera on oceny kosztów czy też odniesień do zasobów budżetowych i ludzkich. W planie działania brak również odniesień do ocen ryzyka lub sektorów narażonych na korupcję. Plan działania skupia się na rozwiązaniach legislacyjnych i instytucjonalnych, natomiast dodatkową uwagę należałoby poświęcić środkom operacyjnym. Należy dalej rozwijać środki dotyczące mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich interakcji z organami porządku publicznego.

Jeżeli chodzi o **ramy instytucjonalne**, w 2002 r. powołano Ośrodek Zwalczania Przemianowalności Gospodarczej i Korupcji (CCECC); od tego czasu ośrodek był kilkakrotnie restrukturyzowany. W dniu 25 maja 2012 r. parlament przyjął nową ustawę w sprawie Ośrodka Zwalczania Przemianowalności Gospodarczej i Korupcji. Ośrodek został przemianowany na **Krajowy Ośrodek Przeciwdziałania Korupcji**. Jego niezależność została wzmocniona, jako że uczyniono go odpowiedzialnym względem parlamentu i zapewniono otwarty i konkurencyjny proces wyboru jego dyrektora, który ma być mianowany przez parlament. Ponadto nowa ustawa stosunkowo dobrze opisuje procedury odwoływania. Reforma ośrodka została przeprowadzona w następstwie szeregu konsultacji społecznych, w tym również konsultacji z udziałem społeczności międzynarodowej; efektem konsultacji był projekt strategii reformy, przekazany rządowi w listopadzie 2011 r. i opisujący trzy podstawowe tory reformy: niezależność, zwiększenie potencjału i wsparcie państwowe. Nowa ustawa skupiła

się przede wszystkim na kwestii niezależności, natomiast kwestia skuteczności i zwiększenia potencjału powinna zostać dodatkowo wyjaśniona i sprawdzona w praktyce. Obecnie finalizowana jest nowa strategia na rzecz instytucjonalnego wzmocnienia ośrodka, opiera się ona na celach określonych w poprzednim dokumencie strategicznym dotyczącym reformy, przy czym celem jest skupienie się na wykonaniu nowych ram prawnych. Zapewnienie ośrodkowi stosownego potencjału umożliwiającego skuteczną realizację jego zadań powinno być kluczowym elementem reformy, stanowiącym dopełnienie gwarancji niezależności.

Ośrodek w nowej formie zachował kompetencje dotyczące prewencji, jak i prowadzenia dochodzeń. Jeżeli chodzi o zwalczanie, ośrodek prowadzi działania dochodzeniowe pod kontrolą prokuratorską. Jurysdykcja dotycząca działalności dochodzeniowej obejmuje obecnie jedynie korupcję oraz przestępstwa powiązane z korupcją. Nie istnieje jednak rozróżnienie w zależności od wartości szkody lub stanowiska urzędnika, w sprawie którego prowadzone jest dochodzenie. Wszystkie przestępstwa korupcyjne, niezależnie od tego, czy są drobne, czy też popełniono je na wysokim szczeblu, objęte są jurysdykcją ośrodka. Wszelkie inne przestępstwa gospodarcze i finansowe, które nie mają powiązania z korupcją, zostały objęte zakresem kompetencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz organów celnych. W zakresie kompetencji ośrodka pozostaje proceder prania pieniędzy i finansowanie terroryzmu; niezależna jednostka analityki finansowej (FIU, zobacz również dalej – w części dotyczącej prania pieniędzy) pozostaje niezależną jednostką w obrębie ośrodka.

Dyrektor ośrodka będzie mianowany przez parlament w następstwie otwartego konkursu. Również w sprawie jego odwołania decyzję podejmuje parlament, na podstawie przyczyn w sposób wyczerpujący uzasadnionych prawem. Nowa ustawa w sprawie Krajowego Ośrodka Przeciwdziałania Korupcji przewiduje także szereg gwarancji dotyczących integralności oraz kontroli integralności pracowników ośrodka. Jednak skuteczność nowego systemu powinna zostać sprawdzona, pozostają także liczne pytania dotyczące podziału kompetencji i koordynacji z innymi organami porządku publicznego. W styczniu 2012 r. zarząd ośrodka zatwierdził strategiczny plan rozwoju ośrodka na najbliższe dwa lata. Program jest stosunkowo niejasny, jeżeli chodzi o konkretne działania w przyszłości. Znajdują się w nim informacje o zasobach budżetowych i poziomie zatrudnienia w latach minionych, nie zawiera on jednak oceny kosztów lub zasobów ludzkich na najbliższe dwa lata. Nie ma w nim również szczegółowego harmonogramu działań. Strategiczny program działań ośrodka nie obejmuje wyraźnego opisu sposobu, w jaki zapewniona ma zostać skuteczność jego działania oraz koordynacja z innymi instytucjami działającymi w obszarze zwalczania korupcji oraz organami porządku publicznego.

Jeżeli chodzi o **współpracę międzyinstytucjonalną**, konieczne są dalsze działania na rzecz zapewnienia wyraźnego podziału zadań, a także skutecznej współpracy wszystkich instytucji działających w obszarze zapobiegania korupcji i jej zwalczania, w tym Państwowej Komisji Integralności, Krajowego Ośrodka Przeciwdziałania Korupcji, jak również na rzecz wewnętrznych mechanizmów kontroli, jednostki analityki finansowej, służb prokuratorskich oraz organów porządku publicznego. Należy podjąć dalsze kroki w celu promowania skutecznej kontroli, kierującej się danymi wywiadowczymi; priorytetowo należy potraktować poprawę systemów wymiany informacji między tymi instytucjami.

- **Konsolidacja ram prawnych na rzecz zapobiegania procederom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz ich zwalczania, zgodnie z normami międzynarodowymi określonymi przez Grupę Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu (FATF); regularna aktualizacja**

właściwej strategii krajowej; stworzenie niezależnej jednostki analityki finansowej

W dniu 7 kwietnia 2011 r. przyjęto ustawę zmieniającą uchwaloną w 2007 r. ustawę o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz o zwalczaniu tych procederów.

W dniu 3 września 2010 r. rząd przyjął strategię na rzecz zapobiegania procederom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz ich zwalczania w latach 2010–2012, a także plan działania. Strategia stanowi dobrą podstawę działania. Szczególnie pozytywne jest to, że ustalono, iż poprzednie strategie nie były całkowicie skuteczne, ponieważ pod koniec roku usunięto ze strategii środki, niezależnie od ich skutecznej realizacji bądź jej braku. Wnioski, jakie z wyciągnięto z powyższego faktu, doprowadziły do przyjęcia nowego podejścia: należy opracować strategię pięcioletnią opartą na rocznych planach działania, w której niezrealizowane działania przenoszone są do grupy działań zaplanowanych na kolejny rok. Wydaje się, że w strategii podjęto kwestię braku procedur dotyczących zamrażania i konfiskowania środków bez konieczności definiowania przestępstwa źródłowego.

Jeżeli chodzi o powołanie niezależnej jednostki analityki finansowej (FIU), w ustawie z dnia 7 kwietnia 2011 r. ustanowiono urząd ds. zapobiegania procederowi prania pieniędzy i jego zwalczania jako wyspecjalizowaną i niezależną jednostkę w obrębie CCECC (zobacz również powyżej, w części dotyczącej przeciwdziałania korupcji), której powierzono zadania jednostki analityki finansowej. Przyjęto szereg dodatkowych rozporządzeń w sprawie jej funkcjonowania.

Urząd ds. zapobiegania procederowi prania pieniędzy i jego zwalczania jest w pełni niezależny od CCECC. Jednostka analityki finansowej musi być w dalszym ciągu niezależna od innych organów, aby zapewniona była zgodność z międzynarodowymi normami i aby możliwa była dalsza realizacja jej zadań. Jednostka analityki finansowej jest uznanym członkiem Grupy Egmont oraz Międzyagencyjnej Sieci Odzyskiwania Mienia Camden (Carin).

Urząd ds. zapobiegania procederowi prania pieniędzy i jego zwalczania opracowuje krajową ocenę ryzyka w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy, a także środki przewidziane w celu przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu. Pełni on rolę zarówno operacyjną, jak i dochodzeniową, przeprowadza postępowania karne i pośredniczy między otrzymanymi danymi, badaniami i organami porządku publicznego.

We wnioskach zawartych w sprawozdaniu z postępów prac, opublikowanym w dniu 14 kwietnia 2011 r. przez Radę Europy – Komitet Ekspertów ds. Oceny Środków Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu (MONEYVAL)⁴ – znajduje się potwierdzenie stałego postępu w obszarze należytej staranności wobec klienta oraz sprawozdawczości. Zgodnie z wnioskami wynikającymi ze sprawozdania MONEYVAL istnieje potrzeba dalszych wskazówek w odniesieniu do skuteczności systemu, zwłaszcza chodzi tu o wyroki skazujące w związku z praniem pieniędzy oraz kwoty odzyskanego majątku. Czwarta runda oceniająca MONEYVAL powinna zaowocować kolejnymi wskazówkami dotyczącymi postępów w tym zakresie. W listopadzie 2011 r. odbyła się wizyta na miejscu w ramach czwartej rundy ewaluacji; projekt sprawozdania z misji zostanie

⁴

[http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/moneyval/Evaluations/Progress%20reports%20y/MONEYVAL\(2011\)6_ProgRep2_MLD_en.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/moneyval/Evaluations/Progress%20reports%20y/MONEYVAL(2011)6_ProgRep2_MLD_en.pdf)

przygotowany do przeglądu i przyjęcia w grudniu 2012 r. Powinny znaleźć się w nim kolejne wskazówki dotyczące postępów w tym obszarze.

Od lipca 2011 r. Republika Mołdawii nie jest już monitorowana przez FATF,

- **Przyjęcie krajowej strategii przeciwdziałania narkomanii i związanego z nią planu działania; nawiązanie współpracy z Europejskim Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA)**

W dniu 27 grudnia 2010 r. Republika Mołdawii przyjęła krajową strategię przeciwdziałania narkomanii na lata 2011–2018. W strategii zdefiniowano cele, niezbędne działania i wyraźne obowiązki wszystkich zainteresowanych podmiotów zaangażowanych w zwalczanie uzależnień od narkotyków oraz przemyt narkotyków. Została ona opracowana zgodnie z Europejską Strategią Antynarkotykową na lata 2005–2012 oraz stosownymi konwencjami ONZ. W strategii zaproponowano obszerne podejście do kwestii związanych z używaniem narkotyków, w oparciu o złożoną, międzydepartamentalną, międzydyscyplinarną współpracę na wszystkich szczeblach, obejmującą przynajmniej trzy elementy: a) ograniczenie zaopatrzenia w narkotyki (sprawowanie kontroli prawnej nad trasami narkotykowymi i zwalczanie przemytu narkotyków oraz nielegalnego rozpowszechniania narkotyków); b) ograniczenie zapotrzebowania na narkotyki (prewencja pierwotna, leczenie i rehabilitacja narkomanów) oraz c) ograniczenie zagrożenia (szkodliwości).

W czerwcu 2011 r. rząd przyjął decyzję w sprawie powołania Krajowego Komitetu Przeciwdziałania Narkomanii, jako stałego organu na szczeblu rządowym, którego zadaniem jest nadzorowanie, opracowywanie i koordynowanie strategii związanych z popytem na narkotyki i ograniczeniem podaży narkotyków. Sekretariat komitetu powołano w lipcu 2011 r. na podstawie decyzji rządu; rozpoczął on już gromadzenie i analizowanie informacji oraz danych udostępnionych przez organy krajowe.

Jeżeli chodzi o aspekt porządku publicznego, w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych powołano departament ds. przeciwdziałania narkomanii. Na potrzeby koordynacji polityki powołano komisję międzydepartamentalną. Ponadto stworzono odpowiednie struktury w Ministerstwie Zdrowia. Skonsolidowano krajowe centrum monitorowania na rzecz walki z narkotykami.

Trwa współpraca z Europejskim Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA). Władze Mołdawii udostępniają dane krajowe i na bieżąco śledzą rozwój sytuacji. W piśmie z dnia 28 października 2011 r. Republika Mołdawii zwróciła się o formalizację współpracy z EMCDDA poprzez podpisanie protokołu ustaleń. Trwa procedura podpisywania protokołu ustaleń między Republiką Mołdawii a EMCDDA, przewiduje się, że protokół zostanie podpisany w ciągu 2012 r.

- **Przyjęcie stosownych konwencji ONZ i Rady Europy w obszarach przedstawionych powyżej oraz w obszarze walki z terroryzmem**

Republika Mołdawii przystąpiła do wszystkich konwencji ONZ oraz Rady Europy, istotnych z punktu widzenia wymienionych powyżej obszarów. Jeżeli chodzi o walkę z terroryzmem, większość konwencji ONZ oraz Rady Europy została ratyfikowana, a następnie weszła w życie.

Segment 3 / temat 2 – współpraca sądowa w sprawach karnych

- **Przyjęcie ram prawnych w sprawie wzajemnej pomocy prawnej**

W dużej mierze obowiązują ramy prawne w obszarze wzajemnej pomocy prawnej.

Republika Mołdawii realizuje obszerny proces reform ustawodawstwa regulującego jej kodeks karny i kodeks postępowania karnego. W oparciu o decyzję rządu z dnia 9 lutego 2011 r. powołano międzyinstytucjonalną grupę roboczą do spraw zmiany przepisów kodeksu postępowania karnego w obszarze dochodzenia operacyjnego oraz ścigania przestępstw. Grupa robocza opracowała dokument koncepcyjny w sprawie reformy systemu ścigania przestępstw oraz postępowania karnego. W następstwie tych działań przygotowano projekt ustawy w sprawie zmiany niektórych aktów ustawodawczych (ustawy nr 45-XII z dnia 12 kwietnia 1994 r. w sprawie dochodzeń operacyjnych, kodeksu postępowania karnego) w celu dostosowania ich do nowych przepisów w sprawie zwalczania przestępczości transgranicznej oraz międzynarodowych wspólnych zespołów dochodzeniowych, przeglądu krajowego ustawodawstwa dotyczącego przechwytywania rozmów telefonicznych oraz przeglądu stosownych przepisów w ramach konwencji dotyczącej współpracy policyjnej w regionie Europy Południowo-Wschodniej.

W dniu 29 marca 2012 r. parlament przyjął ustawę w sprawie specjalnej działalności dochodzeniowej. W dniu 5 kwietnia 2012 r. parlament przyjął ustawę w sprawie zmiany niektórych aktów ustawodawczych (kodeks postępowania karnego). Dalszego wyjaśnienia wymagają relacje między tymi dwoma ustawami.

- **Przystąpienie do drugiego protokołu do Europejskiej konwencji o pomocy prawnej**

W dniu 13 marca 2012 r. Republika Mołdawii podpisała drugi protokół dodatkowy do Konwencji Rady Europy o pomocy prawnej w sprawach karnych, który oczekuje obecnie na ratyfikację.

- **Zawarcie umowy z Eurojustem**

Eurojust ustanowił w Republice Mołdawii swój punkt kontaktowy. Od 2006 r. podejmowano kontakty w celu rozpoczęcia negocjacji w sprawie umowy o współpracy między Republiką Mołdawii a Eurojustem. W ramach tych kontaktów odbyły się trzy spotkania w latach 2008-2010. Niezbędna jest całkowita konsolidacja nowych ram prawnych Mołdawii dotyczących ochrony danych na potrzeby współpracy sądowej w sprawach karnych, aby możliwe było osiągnięcie postępów we wspomnianych negocjacjach – zapewnienie odpowiedniego poziomu ochrony danych jest bowiem warunkiem wstępnym zawarcia umowy o współpracy z Eurojustem (zobacz również poniżej, temat 4 dotyczący ochrony danych). W lutym 2012 r. Republika Mołdawii przedstawiła Eurojustowi dodatkowe informacje dotyczące ochrony danych. Oczekuje się, że w drugiej połowie 2012 r. rozpoczną się negocjacje w sprawie zawarcia umowy.

Segment 3 / temat 3 – współpraca dotycząca ochrony porządku publicznego

- **Stworzenie stosownych mechanizmów koordynacji między odpowiednimi organami krajowymi a wspólną bazą danych, gwarantujących bezpośredni dostęp do właściwych urzędników**

Koordynacja między odpowiednimi organami porządku publicznego jest zapewniona dzięki działalności krajowego centrum wirtualnego SELEC (konwencja w sprawie Centrum

Organów Ścigania Europy Południowo-Wschodniej)/GUAM (Organizacja na rzecz Demokracji i Rozwoju Gospodarczego), które powołano w 2006 r. Jest to jednostka w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, której celem jest rozwój współpracy między właściwymi organami krajowymi i europejskimi, dotyczącej zwalczania zorganizowanej przestępczości transgranicznej oraz bezpieczeństwa granic. Krajowe centrum wirtualne SELEC/GUAM dba o koordynację między następującymi organami porządku publicznego: Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, strażą graniczną, służbami celnymi, służbami bezpieczeństwa i informacji oraz Ośrodkiem Zwalczania Przestępczości Gospodarczej i Korupcji. Organy te mają bezpośredni dostęp do bazy danych centrum w związku z prowadzeniem dochodzeń w sprawach związanych z transgraniczną przestępczością zorganizowaną, zapobieganiem jej oraz jej zwalczaniem. Informacje są wymieniane za pośrednictwem kanałów SELEC/GUAM.

Najważniejsze cele krajowego centrum wirtualnego obejmują: 1) zapewnienie ram organizacyjnych niezbędnych dla współpracy i rozwoju konkretnych działań na szczeblu krajowym i międzynarodowym na rzecz zapobiegania przestępczości transgranicznej oraz innym rodzajom poważnych przestępstw oraz ich zwalczania w państwach członkowskich SELEC i GUAM 2) wymiana informacji między organami porządku publicznego z państw członkowskich SELEC i GUAM dotyczących zapobiegania przestępstwom transgranicznym i ich zwalczania, 3) analiza, udostępnianie i wykorzystywanie informacji zgromadzonych na potrzeby badań oraz na potrzeby zapobiegania przestępstwom transgranicznym i ich zwalczania.

Centrum wykorzystuje bazę danych zwaną „Registru”. Wspomniana baza danych oferuje informacje o osobach, pojazdach, przedsiębiorstwach (właścicielach, rodzaju działalności, a także środkach transportu zarejestrowanych na przedsiębiorstwo), prawach jazdy, umożliwia sprawdzenie różnego rodzaju dokumentów takich jak paszporty, świadectwa urodzenia czy ustalenie przypadków przekroczenia granicy. W związku z tym, że istnieją różne rodzaje baz danych u różnych operatorów („Registru” podlega Ministerstwu Informacji, Technologii i Komunikacji, informacje odnośnie do przekraczania granicy pochodzą od straży granicznej, informacje dotyczące nieruchomości – z „Cadastru”) centrum ma dostęp do tych baz danych za pośrednictwem wyznaczonych urzędników łącznikowych.

Na podstawie uchwalonej w 2006 r. ustawy w sprawie elektronicznego systemu informacji na rzecz rejestrowania przestępstw, spraw karnych oraz osób fizycznych, które popełniły przestępstwo, ustanowiono mechanizm koordynacyjny między właściwymi organami krajowymi a bazą danych. Uchwalono trzy wspólne postanowienia w sprawie mechanizmu koordynacji: 1) postanowienie z 2008 r. w sprawie pojedynczego rejestru przestępstw, spraw karnych oraz osób fizycznych, które popełniły przestępstwo, 2) postanowienie z 2006 r. w sprawie jednego rejestru akt operacyjnych (przeszukiwanie i identyfikacja) dotyczących poszukiwanych osób, osób o nieustalonej tożsamości oraz niezidentyfikowanych ciał, oraz 3) postanowienie z 2004 r. w sprawie pojedynczego rejestru obiektów oznaczonych, antyków oraz dzieł sztuki i mienia zgubionego bądź odnalezionego.

Należy kontynuować opracowywanie stosownego mechanizmu koordynacji między właściwymi organami państwowymi, powołując komitet koordynujący wszystkie organy zaangażowane w prowadzenie wywiadu i dochodzeń. Komitetowi koordynującemu powinien przewodniczyć prokurator generalny, który powinien odgrywać rolę wiodącą; należy regularnie zwoływać posiedzenia komitetu.

Nie jest jasne, czy przewidziano jakąś strukturę współpracy między organami w celu zwiększenia wymiany informacji dotyczących przestępczości zorganizowanej, czy też rolę tę przejmie krajowe centrum wirtualne, o którym mowa powyżej. Obecnie nie istnieją żadne struktury centralne, które mogłyby zapewnić bezpośredni dostęp do wszystkich baz danych o istotnym znaczeniu, tzn.: baz danych dotyczących ludności (rejestr), pojazdów, przekroczeń granicy, skradzionych przedmiotów, odcisków palców, DNA, administracji podatkowej, baz danych celnych, baz danych służb bezpieczeństwa i informacji, rejestrów karnych, baz danych dotyczących osób przetrzymywanych w więzieniu, katastru, itd. Jak dotąd istniejące podmioty nie mają bezpośredniego dostępu do wszystkich istniejących baz danych, muszą one polegać na urzędnikach łącznikowych, którzy kontaktują się z odpowiednią administracją w celu umożliwienia dostępu do potrzebnych informacji.

Biorąc pod uwagę fakt, że nie ma uniwersalnych norm dotyczących tworzenia „wspólnej bazy danych”, niektóre państwa mają jedną bazę danych, inne państwa – kilka takich baz. Niemniej jednak istotne jest uruchomienie narzędzi niezbędnych dla aktywnego wyszukiwania informacji we wszystkich istniejących bazach danych. Władze powinny przewidzieć stworzenie narzędzia funkcjonującego we wszystkich organach, takiego jak planowana jednostka informacji i analizy, za pośrednictwem którego przedstawiciele wszystkich organów porządku publicznego oraz agencji wywiadowczych mieliby dostęp do różnych baz danych.

- **Zawarcie umowy o współpracy operacyjnej z Europolem w celu zabezpieczenia stosownego poziomu ochrony danych**

Negocjacje w sprawie umowy o współpracy operacyjnej z Europolem są uzależnione od oceny, jakiej Europol podda normy ochrony stosownych danych. Prace w zakresie oceny ochrony danych są w toku. Europol zakończył swoją pierwszą kontrolę otrzymanych materiałów i w styczniu 2011 r. przesłał Republice Mołdawii dodatkowe pytania. W dniu 23 marca 2011 r. Republika Mołdawii udzieliła odpowiedzi, przesyłając uzupełniające informacje dotyczące ochrony danych osobowych. W kwietniu 2012 r. Europol otrzymał informacje dotyczące dodatkowych przepisów (zobacz również dalej, temat 4 – ochrona danych). Obecnie Europol kontynuuje swoją ocenę przepisów dotyczących ochrony danych w Republice Mołdawii, oczekując na wszelkie dodatkowe informacje i wyjaśnienia, które mogą okazać się konieczne. Wizyta studyjna związana z zagadnieniem ochrony danych może zostać przeprowadzona po wejściu przepisów w życie oraz po zgromadzeniu praktycznych doświadczeń związanych z ich stosowaniem. Negocjacje w sprawie umowy operacyjnej z Europolem mogą rozpocząć się dopiero po upoważnieniu zarządu Europolu, w następstwie opinii wydanej przez wspólny organ nadzorczy, opartej na sporządzonym przez Europol sprawozdaniu z ochrony danych.

W kwietniu 2011 r. Europol zorganizował seminarium informacyjne dla organów porządku publicznego w Mołdawii. W lipcu 2011 r. Republika Mołdawii została poproszona o wyznaczenie swojego stałego urzędnika łącznikowego na potrzeby kontaktów z Europolem.

Segment 3 / temat 4 – ochrona danych

- **Konsolidacja ram prawnych w zakresie ochrony danych osobowych, w tym przystąpienie do protokołu dodatkowego do Konwencji Rady Europy o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych z 2001 r. w odniesieniu do instytucji nadzoru oraz transgranicznego przepływu danych**

W dniu 8 lipca 2011 r. w Republice Mołdawii uchwalono nową ustawę o ochronie danych, która weszła w życie w dniu 14 kwietnia 2012 r. Uchyła ona istniejącą ustawę o ochronie danych z 2007 r. i zbliża obowiązujące w dziedzinie ochrony danych przepisy Republiki Mołdawii do odpowiednich aktów Rady Europy oraz do dorobku prawnego UE. Ponadto w dniu 21 października 2011 r. przyjęto ustawę zmieniającą i uzupełniającą niektóre akty ustawodawcze, która między innymi wzmacnia niezależność oraz kompetencje organu nadzorczego i wprowadza sankcje na wypadek naruszenia ochrony danych. Termin wejścia w życie wspomnianych zmian legislacyjnych przewidziano na dzień 16 czerwca 2012 r.

Trwają dalsze starania na rzecz całkowitego skonsolidowania ram prawnych poprzez dostosowanie innych przepisów i dekretów rządowych do nowej ustawy o ochronie danych. Szczególną uwagę należy poświęcić przepisom obowiązującym w odniesieniu do ochrony danych w sektorze policyjnym (przede wszystkim należy w pełni wykonać stosowne zalecenia Rady Europy), w tym rewizji kodeksu postępowania karnego oraz ustawie o specjalnej działalności dochodzeniowej (zobacz również powyżej, współpraca sądowa w sprawach karnych). Warunkiem niezbędnym dla zawarcia umów o współpracy operacyjnej z Eurojustem i Europolem jest pełna konsolidacja i skuteczne wykonanie ram prawnych (zobacz również powyżej, tematy 2 i 3).

Republika Mołdawii ratyfikowała protokół dodatkowy do Konwencji Rady Europy o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych z 2001 r., w odniesieniu do organów nadzorczych i transgranicznych przepływów danych. Ratyfikacja weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

W połowie 2009 r. swoją działalność rozpoczął Krajowy Ośrodek Ochrony Danych Osobowych, opierając się na ustawie o ochronie danych z 2007 r. Jego niezależność i kompetencje zostały umocnione dzięki nowym ramom prawnym. Ośrodek jest instytucją podległą parlamentowi, jest bezstronny i nie jest zależny od żadnych innych organów rządowych bądź administracyjnych.

Segment 4: stosunki zewnętrzne i prawa podstawowe

Ocena ogólna

Republika Mołdawii przyjęła stosowne przepisy, czyniąc sprawne postępy w rewidowaniu krajowych przepisów i dążąc do osiągnięcia wymaganych benchmarków. Wraz z przyjęciem obszernej ustawy o zagwarantowaniu równości Republika Mołdawii zakończyła wprowadzanie ram, których celem jest zapewnienie skutecznego osiągnięcia w obszarze stosunków zewnętrznych i praw podstawowych. Rząd Republiki Mołdawii uzupełnił również plan działania, który przewiduje środki na rzecz ludności romskiej, z uwzględnieniem zaleceń, które dotyczą międzynarodowych norm polityki integracyjnej. Ponadto doprecyzował aspekty ustawodawstwa określonego w poprzednim sprawozdaniu, zwłaszcza w odniesieniu do określania statusu bezpaństwowców.

Komisja jest zdania, że Republika Mołdawii, ogólnie rzecz biorąc, osiągnęła benchmarki określone w segmencie 4.

Uwagi szczególne

Segment 4 / temat 1 – swoboda przemieszczania się na terytorium Republiki Mołdawii

- **Rewizja ram prawnych i regulacyjnych obowiązujących w odniesieniu do procedur rejestracji i wyrejestrowywania legalnie przebywających obcokrajowców lub bezpaństwowców w celu unikania nieuzasadnionych restrykcji**

W maju 2011 r. rząd przyjął decyzję nr 337 zmieniającą decyzję rządu nr 376 z dnia 6 stycznia 1995 r. w sprawie dodatkowych środków na rzecz skonsolidowania krajowego systemu paszportowego. W czerwcu 2011 r. decyzja została opublikowana w dzienniku urzędowym. Obecnie jest ona w mocy. Jej celem jest rewizja przepisów dotyczących zasad rejestracji ludności; zwłaszcza ustanawia ona mechanizmy pozyskiwania i przetwarzania informacji biometrycznych i ustanawia regulację relacji prawnych między osobami fizycznymi, podmiotami prawnymi, organami porządku publicznego i lokalnymi organami rządowymi, tak aby zapewnić swobodne przemieszczanie się na terytorium Republiki Mołdawii oraz prawo do ustanowienia miejsca pobytu lub zamieszkania w dowolnym miejscu na terytorium kraju.

W celu zapobiegania przypadkom bezpaństwowości w następstwie sukcesji państw oraz eliminowania takich przypadków, parlament przyjął w czerwcu 2011 r. zmiany do ustawy nr 1024-XIV z dnia 2 czerwca 2000 r. w sprawie obywatelstwa; opublikowano je w dzienniku urzędowym w dniu 8 lipca 2011 r. Ponadto w kwietniu 2012 r. Republika Mołdawii formalnie zdeponowała swoje akty przystąpienia do Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie ograniczania bezpaństwowości (przyjętej w dniu 30 sierpnia 1961 r. w Nowym Jorku) oraz do Konwencji Narodów Zjednoczonych o statusie bezpaństwowców (przyjęta w dniu 28 września 1954 r. w Nowym Jorku) (zob. również segment 2, temat 2).

Celem zmian do ustawy nr 1024-XIV z dnia 2 czerwca 2002 r. w sprawie obywatelstwa jest dostosowanie ustawodawstwa w celu zapobiegania przypadkom bezpaństwowości wynikającym z rozpadu Związku Radzieckiego i rozwiązywania takich przypadków oraz w celu uregulowania kwestii związanych z sukcesją państw. Przystąpienie Republiki Mołdawii do konwencji w sprawie ograniczania bezpaństwowości oraz do konwencji o statusie bezpaństwowców będzie prowadzić do dalszego rozwoju mechanizmu i procedur określania statusu bezpaństwowców i zaowocuje utworzeniem ram instytucjonalnych na potrzeby określania statusu bezpaństwowości. Jeżeli chodzi o procedurę określania statusu bezpaństwowości, Republika Mołdawii mogłaby rozważyć dopuszczanie wnioskodawców do podejmowania legalnego zatrudnienia w czasie trwania procedury, podobnie jak ma to miejsce w przypadku osób ubiegających się o azyl.

W listopadzie 2011 r. rząd przyjął plan działania na rzecz dalszych horyzontalnych zmian ustawodawczych, których celem jest zniesienie wszelkich zbędnych ograniczeń dotyczących obowiązkowych testów na HIV/AIDS w związku z rejestracją obcokrajowców. Działanie to opierało się na ocenie przeprowadzonej przez powołaną w tym celu grupę roboczą, której zadaniem było sprawdzenie wszelkich obowiązujących aktów prawnych, które zawierają przepisy dotyczące tego zagadnienia. W efekcie parlament przyjął zmiany ustawodawcze do ustawy nr 23/2007 w sprawie zapobiegania HIV/AIDS, zaś rząd przyjął i przesłał parlamentowi projekt ustawy zmieniającej i uzupełniającej ustawę nr 180/2008 w sprawie migracji siły roboczej oraz ustawy nr 200/2010 dotyczącej obcokrajowców; celem tych działań jest uproszczenie procesu dokumentacji obcokrajowców w Republice Mołdawii.

Segment 4 / temat 2 – prawa obywatelskie, w tym ochrona mniejszości

- **Przyjęcie obszernego ustawodawstwa dotyczącego przeciwdziałania dyskryminacji, zgodnie z zaleceniami organów monitorujących ONZ oraz Rady Europy, celem zapewnienia skutecznej ochrony przed dyskryminacją**

W uzupełnieniu konstytucyjnych postanowień i przepisów dotyczących przeciwdziałania dyskryminacji, zawartych w prawie karnym, cywilnym i administracyjnym, w maju 2012 parlament przyjął obszerną ustawę dotyczącą przeciwdziałania dyskryminacji: ustawę o zagwarantowaniu równości. Celem ustawy jest zapobieganie dyskryminacji oraz jej zwalczanie, a także zapewnienie równości praw wszystkim osób fizycznych na terytorium Republiki Mołdawii w obszarze politycznym, gospodarczym, społecznym, kulturowym oraz w innych obszarach życia, bez różnicowania ze względu na rasę, kolor, narodowość, pochodzenie etniczne, język, religię, wyznanie, płeć, wiek, niepełnosprawność, opinie, poglądy polityczne lub ze względu na jakiegokolwiek inne kryteria o podobnym charakterze. Kryteria te zostały wyjaśnione na najwyższym szczeblu politycznym⁵.

W związku z przeprowadzonymi wcześniej konsultacjami społecznymi ustawa zawiera przepisy, które ograniczają jej zastosowanie w odniesieniu do relacji małżeńskich i adopcyjnych, uregulowanych obowiązującymi przepisami, jak również w odniesieniu do kultu religijnego i jego elementów powiązanych z wyznaniem. Dokonano poprawek w przepisach dotyczących pracy Rady ds. zapobiegania dyskryminacji i jej zwalczania oraz zagwarantowania równości: organu, który – za sprawą obszernego mandatu w tym obszarze – będzie działał bezstronnie i w całkowitej niezależności od organów państwowych. Organ ds. równości ma również prawo wydawania nakazów i może nakładać sankcje w następstwie decyzji o stwierdzeniu przypadku dyskryminacji. Jeżeli na podstawie art. 12 ust. 1 lit. k) oraz art. 15 ust. 6 podczas rozpatrywania skargi dotyczącej rzekomego traktowania lub działania o charakterze dyskryminującym organ ustali, że to traktowanie lub działanie stanowi przestępstwo administracyjne, może on nałożyć sankcje zgodnie z kodeksem wykroczeń.

Ogólne ramy wprowadzające zakaz dyskryminacji w obszarze zatrudnienia ze względu na orientację seksualną są zgodne z dyrektywą 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne oraz z dyrektywą Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy.

W prowadzonym z Republiką Mołdawii dialogu dotyczącym praw człowieka, który odbył się dnia 23 maja 2012 r., UE otrzymała zapewnienie, że zamiarem ustawy jest ujęcie wszelkich powodów dyskryminacji, zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami Republiki Mołdawii. Jednocześnie strona mołdawska zobowiązała się do wydania wytycznych w sprawie wykonania ustawy, które UE będzie monitorować w oparciu o istniejące ramy dialogu.

Komisja i Biuro ONZ w Republice Mołdawii wskazały wprawdzie na szereg niedociągnięć w różnych wersjach projektów ustawy o zapobieganiu dyskryminacji (niektórych z nich nie usunięto z wersji ostatecznej ustawy), jednak ustawa stanowi niezbędną podstawę prawną umożliwiającą osiągnięcie benchmarków w obszarze walki z dyskryminacją. Ustawę należy w dalszym ciągu udoskonalać, w odniesieniu do definicji dyskryminacji bezpośredniej oraz molestowania seksualnego, przepisów mających zastosowanie w sektorze prywatnym w odniesieniu do towarów i usług, a także w kontekście dalszego dostosowania do dorobku

⁵ Zobacz między innymi oświadczenie Vlada Filata, premiera Republiki Mołdawii, wydane w dniu 8 czerwca 2012 r.

prawnego UE, tak aby jednoznacznie ujęte w niej zostały istotne elementy, takie jak np. racjonalne usprawnienia dla osób niepełnosprawnych.

- **Przyjęcie obszernego krajowego planu działania w dziedzinie praw człowieka; aktywna realizacja w odnośnym krajowym planie działania w dziedzinie praw człowieka konkretnych zaleceń organów ONZ, OBWE/ODIHR, Rady Europy/ECRI oraz międzynarodowych organizacji praw człowieka, zwłaszcza na etapie wdrażania polityki przeciwdziałania dyskryminacji, ochrony mniejszości i życia prywatnego oraz zapewnienia wolności religii.**

W dniu 12 maja 2011 r. parlament przyjął obszerny krajowy plan działania w obszarze praw człowieka, który opiera się na konkretnych zaleceniach organów ONZ, OBWE/ODIHR, Rady Europy/ECRI oraz międzynarodowych organizacji praw człowieka. W planie przewidziano środki w licznych obszarach, w tym w obszarze realizacji polityki przeciwdziałania dyskryminacji, ochrony mniejszości i życia prywatnego. Rząd otrzymał zadanie publikowania rocznego skonsolidowanego sprawozdania z postępów wykonania planu działania, a następnie przesyłania go do parlamentu do dnia 1 kwietnia każdego roku. Sprawozdanie z postępów prac będzie omawiane w ramach corocznych konferencji. Plan działania został przygotowany w ścisłej konsultacji ze społeczeństwem obywatelskimi i organizacjami międzynarodowymi.

W lipcu 2010 r. przyjęto plan działania na rzecz wsparcia ludności romskiej na lata 2011–2015, po konsultacjach ze społeczeństwem obywatelskim oraz przedstawicielami społeczności romskiej. Był to istotny krok prezentujący polityczną gotowość rządu do tego, aby zwrócić szczególną uwagę na poprawę sytuacji społeczności romskiej. Późniejsze dyskusje z organizacjami międzynarodowymi wskazały na to, że istnieje pole do działania, jeżeli chodzi o dalszą konsolidację planu działania. Organy wskazały na fakt, że dodany miałby być nowy rozdział dotyczący wprowadzenia mediatorów ds. Romów. W styczniu 2012 r. rząd uzupełnił plan działania, uwzględniając zalecenia dotyczące norm międzynarodowych, zwłaszcza w odniesieniu do polityki integracyjnej. Ponadto uruchomił działania prowadzące do zapewnienia niezbędnych funduszy budżetowych na potrzeby wykonania planu, dokonując zmian w średnioterminowych ramach wydatków rządowych. Wykonanie planu już się rozpoczęło.

Krajowy plan działania w obszarze praw człowieka zawiera informacje dotyczące monitorowania i oceny, jak również zasobów przeznaczonych na wykonanie planu. Jednak większość działań będzie finansowana w obrębie ogólnych przydziałów budżetowych; konkretne przydziały budżetowe przewidziano jedynie w kilku przypadkach. Każdego roku organy dokonają przeglądu kosztów działalności, w oparciu o priorytety, możliwości finansowe i wyniki oceny.

Krajowy plan działania w obszarze praw człowieka nie obejmuje środków ukierunkowanych na wolność myśli, sumienia i religii. Aspekty te uwzględnione zostały w ustawie w sprawie wolności sumienia, myśli i religii, którą przyjęto w dniu 27 grudnia 2011 r. Jest to zmieniona wersja ustawy w sprawie kultów religijnych i ich elementów. Celem jest dostosowanie przepisów wewnętrznych oraz postępowania do przepisów międzynarodowych. Przewiduje się, że nowa ustawa sprzyjać będzie pozytywnemu rozwojowi w większym stopniu niż ustawa zeszłoroczna, która dotyczyła kultów religijnych mniejszości.

- **ratyfikacja istotnych aktów ONZ i Rady Europy w odniesieniu do przeciwdziałania dyskryminacji**

Republika Mołdawii zobowiązała się rozważyć wydanie deklaracji na podstawie art. 14 konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej, po tym jak przyjęła ustawę w sprawie zagwarantowania równości. W 2000 r. Republika Mołdawii podpisała protokół nr 12 do europejskiej konwencji praw człowieka z 1950 r., jednak ciągle go nie ratyfikowała. Władze mołdawskie wyraziły ponadto swoją gotowość do tego, aby po przyjęciu ustawy w sprawie zagwarantowania równości rozważyć ratyfikowanie protokołu nr 12. Trwają rozmowy rządowe w sprawie usunięcia zastrzeżeń terytorialnych, wprowadzonych przez Republikę Mołdawii do traktatów dotyczących praw człowieka.

- **Określenie warunków i okoliczności nabycia obywatelstwa Republiki Mołdawii**

W odniesieniu do warunków i okoliczności nabywania obywatelstwa Republiki Mołdawii, w dniu 3 maja 2011 r. rząd przyjął zmiany w ustawie o obywatelstwie nr 1024-XIV z dnia 2 czerwca 2000 r. i zmienił decyzję rządu dotyczącą zasad rejestracji ludności w Republice Mołdawii. W dniu 9 czerwca 2011 r. parlament przyjął zmiany. Celem zmian było usunięcie przeszkód na drodze do nabycia obywatelstwa przez bezpaństwowców, którzy – na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy – spełniają przesłanki do jego uzyskania, lecz zostali skazani na karę pozbawienia wolności za przestępstwa popełnione z premedytacją, byli wcześniej karani lub byli w momencie rozpatrywania ich wniosku przedmiotem postępowania karnego.

Rząd Mołdawii w dalszym ciągu aktywnie działa w celu rozwiązania sytuacji Nadniestrza. W kwietniu 2012 r. wraz z organami sprawującymi „faktyczną władzę” w Tyraspolu rząd mołdawski wznowił dwustronną grupę roboczą zajmującą się kwestiami stanu cywilnego. Obecnie krajowy urząd ewidencji stosuje specjalne środki w celu potwierdzania obywatelstwa i zapewnienia mieszkańcom regionu Nadniestrza bezpłatnego dostępu do krajowych dokumentów tożsamości, zgodnie ze zmienioną ustawą o obywatelstwie nr 1024-XIV z dnia 2 czerwca 2000 r. oraz decyzją rządu nr 959 z dnia 9 września 2005 r. w sprawie środków bezpieczeństwa dotyczących potwierdzenia obywatelstwa oraz dokumentacji ludności zamieszkującej powiaty w regionie Nadniestrza.

Zgodnie z najnowszymi informacjami udostępnionymi przez władze Mołdawii, 229 489 obywateli Republiki Mołdawii zamieszkujących region Nadniestrza otrzymało paszporty mołdawskie, z czego 175 764 paszportów jest nadal ważnych (tzn. nie wygasła ich data ważności). W ciągu pierwszych trzech miesięcy 2012 r. organy w Kiszyniowie wydały obywatelom Nadniestrza 2 722 paszporty biometryczne. Ministerstwo Technologii Informacyjnych i Komunikacji we współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości i Ministerstwem Spraw Wewnętrznych opracowało ramy prawne na rzecz procedur identyfikacji w przypadku wydawania pierwszego dokumentu osobom w regionie Nadniestrza w oparciu o dodatkowe informacje o członkach rodziny i krewnych (dokumenty źródłowe rodziców, świadectwa ślubu i inne).

Szczególną uwagę należy zwrócić na zapewnienie skutecznego wykonania przywołanych powyżej ram prawnych w drugiej fazie planu działania na rzecz liberalizacji reżimu wizowego (VLAP).

III. Podsumowanie

Od momentu nawiązania przez UE oraz Republikę Mołdawii dialogu w sprawie wiz w czerwcu 2010 r. oraz przedstawienia władzom Mołdawii planu działania na rzecz liberalizacji reżimu wizowego (VLAP) w styczniu 2011 r. Komisja regularnie składała sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie z postępów poczynionych przez Republikę Mołdawii

w podejmowaniu niezbędnych środków na rzecz osiągnięcia benchmarków określonych w ramach czterech segmentów w pierwszej fazie VLAP.

Przede wszystkim przedstawiono dwa sprawozdania z postępów prac dotyczące wykonania VLAP (we wrześniu 2011 r. i w lutym 2012 r.)⁶. Drugie sprawozdanie z postępu prac zostało przygotowane w oparciu o analizę ram legislacyjnych, ustaleń misji oceniających w ramach segmentu 2, 3 oraz 4, zorganizowanych w październiku i listopadzie 2011 r. z udziałem ekspertów z państw członkowskich, a także sprawozdań z postępów prac przedstawionych przez Republikę Mołdawii w związku z realizacją VLAP.

Poza tym intensywnym procesem sprawozdawczym związanym z VLAP Komisja kontynuowała również monitorowanie postępów poczynionych przez Republikę Mołdawii w stosownych obszarach VLAP w ramach

- 1) Wspólnego Komitetu UE i Republiki Mołdawii ds. Ułatwień w Wydawaniu Wiz;
- 2) Wspólnego Komitetu UE i Republiki Mołdawii ds. Readmisji;
- 3) Wspólnego Podkomitetu UE i Republiki Mołdawii nr 3⁷;
- 4) partnerstwa UE i Republiki Mołdawii na rzecz mobilności.

W przypadku każdego z tych komitetów i ram stan dialogu i współpracy między UE a Republiką Mołdawii jest zaawansowany. Podczas niedawnych spotkań Wspólnego Komitetu ds. Ułatwień w Wydawaniu Wiz oraz ds. Readmisji, które miały miejsce w Kiszyniowie w dniu 23 maja 2012 r. (z udziałem państw członkowskich UE), Komisja zarejestrowała ogólny zadowolający poziom wykonania obu porozumień.

Dialog w sprawie wiz nawiązany przez UE oraz Republikę Mołdawii okazał się ważnym narzędziem jeżeli chodzi o postępy w realizacji reform, nie tylko w obszarze sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, ale również poza tym obszarem. Postępy dokonane przez Republikę Mołdawii w różnych obszarach objętych czterema segmentami VLAP utrzymywały się w ciągu ostatnich dwóch lat na stałym, efektywnym poziomie; są one dowodem istotnego zaangażowania i władz Mołdawii i ich wysiłków na rzecz priorytetowego traktowania realizacji VLAP w agendzie legislacyjnej i administracyjnej tego kraju.

Środki legislacyjne wymagane w ramach pierwszej fazy VLAP zostały ostatecznie przyjęte. Ocena środków, przeprowadzona przez służby Komisji, Europejską Służbę Działań Zewnętrznych oraz ekspertów państw członkowskich, pokazuje, że są one zgodne z benchmarkami określonymi w czterech segmentach VLAP.

Potwierdziwszy powyższe, Komisja będzie kontynuować koordynację monitorowania ram legislacyjnych i politycznych w kolejnych etapach dialogu, oceniając, czy niezbędne rozporządzenia wykonawcze są skutecznie przyjmowane i wykonywane w obrębie czterech segmentów planu działania. Ponadto Komisja zwróci szczególną uwagę na fakt, czy Republika Mołdawii przeznaczy na wykonanie wspomnianych aktów ustawodawczych i rozporządzeń wykonawczych stosowne i niezbędne zasoby finansowe oraz ludzkie.

Opierając się na wynikach nieustannego monitorowania i wspomnianych powyżej ocen, Komisja jest zdania, że Republika Mołdawii ostatecznie osiągnęła wszystkie benchmarki pierwszego etapu VLAP i że można w związku z tym rozpocząć ocenę benchmarków w ramach drugiego etapu VLAP.

⁶ (SEC(2011) 1075 wersja ostateczna), (SWD(2012) 12 wersja ostateczna).

⁷ Podkomitet nr 3: cła, współpraca transgraniczna, pranie pieniędzy, narkotyki, migracja nielegalna.